

**Det Humanistiske Fakultets Uddannelser
Studieordning for tilvalgsstudiet på BA-niveau i
Nordiske sprogkilder til kulturhistorien
2007-ordningen
Under Uddannelsesbekendtgørelsen af 2004**

**Faculty of Humanities
Curriculum for the Elective Studies
in Scandinavian Linguistic Sources for cultural history
The 2007 Curriculum**

Justeret 2008, 2013, 2015 og 2017

**Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab
Det Humanistiske Fakultet
Københavns Universitet**

**The Study Committee for Scandinavian Studies and Linguistics
Faculty of Humanities
University of Copenhagen**

Kapitel 1. Indledning

1.1 Uddannelsesdel, fag og år

Tilvalgsstudiet på BA-niveau i Nordiske sprogkilder til kulturhistorien, 2007-ordningen.

1.2 Tilhørsforhold

Denne studieordning gælder for tilvalgsstudiet i Nordiske sprogkilder til kulturhistorien under Studienævnet Nordiske Studier og Sprogvidenskab, og tilvalgsstudiet udbydes i samarbejde med Nordisk Forskningsinstitut ved Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet.

1.3 Ikrafttræden og hjemmel

Studieordningen træder i kraft d. 1. september 2007 i henhold til "Bekendtgørelse om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne" (nr. 338 af 6. maj 2004).

Studerende, der tager et tilvalg i Nordiske sprogkilder til kulturhistorien pr. 1. september 2007 eller senere, skal studere efter denne ordning.

1.4 Varighed og struktur

Tilvalgsstudiet i Nordiske sprogkilder til kulturhistorien er normeret til 45 ECTS-point, svarende til $\frac{3}{4}$ års fuldtidsstudium (60 ECTS-point). Hvert af tilvalgsstudiets tre moduler kan tillige bruges som enkeltstående tilvalg.

Tilvalgsstudiet er en del af en samlet 3-årig bacheloruddannelse, der er normeret til 180 ECTS-point, hvoraf 135 ECTS-point er grundfag.

1.5 Indskrivning

En studerendes indskrivning på en uddannelse bevirker, at vedkommende er omfattet af de rettigheder og pligter, der gælder på den pågældende uddannelse. Det er den studerendes indskrivning, der giver ret til at gå til eksamen på uddannelsen. Den studerende er selv ansvarlig for at være indskrevet korrekt.

Indskrivning til tilvalg følger Fakultetets retningslinjer.

Den studerende skal have bestået 45 ECTS-point af det centrale fag før påbegyndelse af bachelortilvalget. Det anbefales desuden, at den studerende har bestået 120 ECTS-point af det centrale fag, før bachelortilvalget påbegyndes.

1.6 Faglig profil

1.6.1 Formål og kompetenceprofil

Tilvalgsstudiet Nordiske sprogkilder til kulturhistorien henvender sig til studerende, der arbejder med sproglige kilder i fag som arkæologi, historie, religionsvidenskab, og som ønsker en uddybet forståelse af kildernes tilkomst og brugsværdi. Med sproglige kilder tænkes på skriftlige kilder såsom runeindskrifter, sagatekster, middelalderlige lovttekster, diplomer osv., men også senere optegnelser af fx folkeviser, sagn, stednavne og dialekter. Hovedsigtet er sproglige kilder før 1800,

idet der dog vil kunne tages hensyn til de studerendes egne ønsker og behov, særligt i modulerne II og III. Studiet har til formål at give studerende uden sproglige forkundskaber indføring i de forskellige kildetyper, deres tolkning og fortolkningshistorie samt indføring i sekundære hjælpemidler som registranter, ordbøger m.v. Det overordnede mål er at give den studerende kompetencer til at vurdere kildernes troværdighed samt klargøre forskelle i fagområdernes tolkningstraditioner. Studiet har fokus på konkrete, belystende eksempler, og den studerende opnår dermed kvalifikationer i forhold til arbejde inden for forskellige kulturvidenskabelige områder, fx arkivvæsen, museer og biblioteker. Tilvalgsstudiet har endvidere relevans for andre humanistiske fagområder såsom kulturjournalistik.

1.6.2 Kompetencemål

Tilvalgsstudiet Nordiske sprogkilder til kulturhistorien giver den studerende viden om nordiske sproglige kilder og sproglige genrer samt de nordiske sprog og deres udvikling gennem tiden. Studiet giver den studerende forståelse for de forskellige kildetyper, for emnets videnskabshistorie, og for hvorledes nordiske sprogdata konkret er blevet anvendt i kulturhistoriske studier. Den studerende opnår færdigheder i at tage selvstændig stilling til litteratur, hvor sprogdata er benyttet i tværfaglig sammenhæng, og studiet leder frem til kritisk stillingtagen til sproglige kilder. Målet er at opøve færdigheder i udnyttelse af nordisk filologis hjælpemidler og at give konkrete erfaringer i konstruktiv udnyttelse af kilderne inden for nordisk filologi.

1.7 Læsning af tekster på fremmedsprog

Tilvalgsstudiet Nordiske sprogkilder til kulturhistorien kræver ikke særlige sproglige forudsætninger. Alle sprogkilder vil være oversat og normaliseret til dansk, eventuelt norsk eller svensk. Der kan blandt sekundærlitteraturen forekomme artikler og leksikonartikler på de nordiske sprog dansk, norsk og svensk, foruden hovedsprogene engelsk og tysk.

1.8 Normalsidebegrebet

En normalside (ns.) defineres i forhold til aflevering af hjemmeopgaver til 2400 typeenheder inkl. mellemrum. Ved beregning af omfang af hjemmeopgaver indgår noter, men ikke forside, litteraturliste og bilag.

Opgivelser til tilvalgsstudiets fagelementer består dels af primærkilder, fx sagatekster, dels af sekundærlitteratur i tilknytning til primærkilderne, fx videnskabelige artikler, kulturhistoriske fremstillinger m.v.

Normalsideberegningen af sproglige primærkilder veksler meget, alt efter kildens sværhedsgrad og hvilken analysesituation, den indgår i. Angivelsen af ns-tal nedenfor er derfor vejledende.

- Stednavn med formkatalog og tolkning (1 navn = 1 ns.)
- Stednavnekompleks med formkatalog og tolkninger (1 navnekompleks = 10 ns.)
- Runeindskrift med oversættelse (1 indskrift = 2 ns.)
- Dialektprøve med tekstnormalisering (420 typeenheder = 1 ns.)
- Håndskrevet "Skolelærerindberetning" af stednavne med kort (1 indberetning = 5 ns.)
- Middelalderprosatekst med oversættelse (420 typeenheder = 1 ns.)
- Lyriske tekster med oversættelse (1 lyrikside = 5 ns.)
- Ordbogs- eller leksikonartikel (1 artikel = 1 ns.)
- Dialektgeografisk udbredelseskort (1 kort = 2 ns.)
- Lydbånd (1 min. = 2 ns.)

1.9 Stave- og formuleringsevne

Ved bedømmelsen af skriftlige hjemmeopgaver skrevet såvel på dansk som på et fremmedsprog skal den studerendes stave- og formuleringsevne (som dokumenteret i den forelagte præstation) indgå i helhedsbedømmelsen af den pågældende præstation, idet det faglige indhold dog skal vægtes tungest.

1.10 Dispensation fra studieordningen

Studienævnet kan dispensere fra bestemmelser i studieordningen, der alene er fastsat af studienævnet, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Studerende fra danskstudiet kan tage hele dette tilvalg, idet der gives dispensation fra kravet om, at minimum 30 ECTS-point af tilvalget skal være uden for den studerendes eget grundfag.

1.11 Øvrige bemærkninger

Studerende, der frit sammensætter deres tilvalg, skal selv drage omsorg for, at deres BA-uddannelse lever op til eksamensbekendtgørelsens krav om, at højst 1/3 af uddannelsen (15 ECTS-point af tilvalget) må være bedømt med bestået/ikke-bestået, og at mindst 1/3 (15 ECTS-point af tilvalget) skal være bedømt med ekstern censur.

1.12 Syge- og omprøve

Der afholdes syge- og omprøve i overensstemmelse med eksamensbekendtgørelsens regler. Studienævnet fastsætter nærmere regler for syge- og omprøver og kan beslutte, at syge- eller omprøven afholdes som en anden prøveform end den ordinære prøve.

Kapitel 2. Oversigt over og beskrivelse af uddannelsens fagelementer

2.1 Oversigt over uddannelsens fagelementer

Tilvalgsstudiet i Nordiske sprogkilder til kulturhistorien består af følgende fagelementer:

Modul I: Sprogdata til kulturhistorien

Sprogdata til kulturhistorien (fagelementkode HNSB10121E)

Applied linguistic data for cultural history

Antal ECTS-point: 15.

Prøveform: Bunden, mundtlig sagsfremstilling med forberedelse og hjælpemidler.

Censurform: Ekstern censur.

Bedømmelsesform: Prøven bedømmes efter 7-trins-skalaen.

Gruppeprøvebestemmelser: Prøven kan kun aflægges individuelt.

Modul II: Kilder og filologisk kildekritik

Kilder og filologisk kildekritik (fagelementkode HNSB10131E)

Primary sources and philological methodology

Antal ECTS-point: 15.

Prøveform: Bunden, skriftlig hjemmeopgave (ugeopgave).

Censurform: Intern ved én eksaminator.

Bedømmelsesform: Prøven bedømmes efter 7-trins-skalaen.

Gruppeprøvebestemmelser: Prøven kan kun aflægges individuelt.

Modul III: Nordisk-filologisk historik

Nordisk-filologisk historik (fagelementkode HNSB10141E)

History of Scandinavian philology

Antal ECTS-point: 15.

Prøveform: Bunden, mundtlig sagsfremstilling med forberedelse og hjælpemidler.

Censurform: Intern censur.

Bedømmelsesform: Prøven bedømmes efter 7-trins-skalaen.

Gruppeprøvebestemmelser: Prøven kan kun aflægges individuelt.

2.2 Rækkefølge for afvikling af fagelementer

Studieordningen beskriver det anbefalede studieforløb, der sikrer en studieprogression og forløbsmæssig sammenhæng med grundfaget.

2.3 Indhold og uddybende karakteristik af uddannelsens fagelementer

Modul I: Sprogdata til kulturhistorien

Kompetencemål: I kurset Sprogdata til kulturhistorien opnår den studerende viden om nordiske sprogdata samt forståelse for, hvorledes disse er blevet anvendt i kulturhistoriske studier. Den studerende vil endvidere gennem diskussioner og praktiske øvelser opnå en forståelse for karakteren af udvalgte kildetyper, hvilket giver basis for en selvstændig stillingtagen til litteratur, hvor sprogdata er benyttet i tværfaglig sammenhæng.

Sprogdata til kulturhistorien (fagelementkode HNSB10121E) 15 ECTS-point

Indholdsbeskrivelse: Modulet giver en overordnet introduktion til nordiske sprogdata, der anvendes som kilder i kulturhistorien. Introduktionen baseres på en gennemgang og analyse af eksempler, hvor kulturhistorikere og/eller filologer har udnyttet sproglige kilder til studier med kulturhistorisk sigte, eksempelvis stednavne, dialektgrænser, runeindskrifter, sagatekster, diplomer, lovtekster osv. Der vil endvidere blive tilrettelagt et antal praktiske øvelser, som skal give den studerende et indledende kendskab til arbejdet med udvalgte kildetyper samt en forståelse for karakteren af de pågældende kilder.

Undervisnings- og arbejdsformer: Undervisnings- og arbejdsformen vil bestå i holdundervisning samt praktiske øvelser. De studerende forventes at deltage aktivt i diskussioner af det gennemgåede materiale samt ved fremlæggelse af de praktiske øvelser.

Faglige mål: Eksaminanden skal

- kunne karakterisere de opgivne nordiske sprogkilder
- kunne redegøre for hvorledes de pågældende kilder er blevet anvendt i kulturhistoriske studier
- selvstændigt kunne vurdere de konkrete eksempler på anvendelsen af sprogdata som kilder til kulturhistorien

Pensum: Til eksamen opgiver eksaminanden minimum 8-10 kildeeksempler svarende til 300 normalsider (+/- 50 ns) fordelt på flere af de tidsperioder og genrer, der har været berørt i undervisningen. Derudover opgiver eksaminanden mindst 300 normalsider sekundærlitteratur.

Prøveform: Bunden, mundtlig sagsfremstilling med forberedelse og hjælpemidler. Prøven består i en besvarelse af et spørgsmål, der er formuleret af eksaminator og godkendt af censor. Spørgsmålet udleveres til eksaminanden ved forberedelsestidens begyndelse. Prøven har form som en mundtlig sagsfremstilling ved eksaminanden efterfulgt af diskussion mellem eksaminator og eksaminand, ledet af eksaminator.

Censur: Prøven er med ekstern censur.

Bedømmelsesform: Prøven bedømmes efter 7-trins-skalaen.

Omfang: 30 min. inkl. votering, og der gives 30 min. forberedelsestid.

Hjælpemidler: Eksaminanden kan medbringe alle hjælpemidler til forberedelsen.

Gruppeprøvebestemmelser: Prøven kan kun aflægges som individuel prøve.

Modul II: Kilder og filologisk kildekritik

Kompetencemål: I kurset Kilder og filologisk kildekritik får den studerende viden om sproglige genrer og forståelse for den enkelte kildetypes tilkomst og distribution. Modulet opøver den studerendes evne til at forholde sig kritisk til sproglige kilder og giver færdigheder i udnyttelse af nordisk filologis hjælpemidler.

Kilder og filologisk kildekritik (fagelementkode HNSB10131E) 15 ECTS-point

Primary sources and philological methodology

Indholdsbeskrivelse: Modulet sætter fokus på kildehåndtering gennem præsentation af kildetyper, tekstgenrer og hjælpemidler. Undervisningen skal give overblik over de forskellige kildetyper, og de studerende skal igennem deres eget projektarbejde demonstrere, hvorledes forskellige kildetyper modsiger og/eller supplerer hinanden i forhold til konkrete, kulturhistoriske problemstillinger. Undervisningen retter endvidere fokus mod de genremæssige krav og bindinger, som kilderne er underlagt, og som påvirker deres brugsværdi. Endelig skal modulet gøre den studerende fortrolig med fx opbygningen af ordbogsartikler, forskellige udgavetyper af kildetekster med normaliserede og unormaliserede tekster, tekstkritiske forhold såsom tekstetablering, indsamling af korpora osv. Modulet giver den studerende lejlighed til at fordybe sig i de kilder, som har mest relevans for den pågældende.

Undervisnings- og arbejdsformer: Undervisningen i Kilder og filologisk kildekritik består af holdundervisning med aktiv inddragelse af de studerende. Hver enkelt studerende udarbejder undervejs et selvstændigt skriftligt projekt med et omfang på 5-10 normalsider. Projektet skal uddybe (et aspekt af) en af de kildetekster, som gennemgås i undervisningen, eller efter aftale med underviseren en kildetekst efter eget valg. Projektarbejdet kan evt. senere udnyttes i forbindelse med eksamen.

Faglige mål: Eksaminanden skal

- kunne forholde sig kritisk til de forskellige kildetyper;
- kvalificeret kunne diskutere kildernes troværdighed og brugsværdi;
- kunne anvende de centrale hjælpemidler, der er relevante i forhold til den konkrete tekst.

Pensum: Til eksamen opgiver eksaminanden minimum 300 normalsider kildetekster, fordelt på minimum seks forskellige kildetyper med en kronologisk spredning, der afspejler de i undervisningen berørte tidsperioder. Derudover opgiver eksaminanden mindst 300 normalsider sekundærlitteratur.

Prøveform: Bunden, skriftlig hjemmeopgave (ugeopgave). Ved bunden prøve vælges opgavens emne af eksaminator og eksaminand i fællesskab, mens opgaveformuleringen fastlægges af eksaminator. Der skal i hjemmeopgaven indgå en redegørelse for valg af stof og metode.

Censur: Intern ved én eksaminator,

Bedømmelsesform: Prøven bedømmes efter 7-trins-skalaen.

Omfang: 12-15 normalsider.

Hjælpemidler: Alle hjælpemidler kan benyttes.

Gruppeprøvebestemmelser: Prøven kan kun aflægges som individuel prøve.

Modul III: Nordisk-filologisk historik

Kompetencemål: Målet er at give den studerende viden om de nordiske sprog og deres udvikling gennem tiden. Kurset giver forståelse af fagets videnskabs- og tolkningshistoriske aspekter, herunder afvigende fortolkninger af de samme kilder. Målet er, at den studerende får færdighed i at kunne orientere sig imellem forskellige sproglige fortolkningsrammer og præmisser, samt i at kunne karakterisere og vurdere disse. For at opfylde disse mål skal den studerende kunne gennemskue og redegøre for sprogets opbygning, væsentlige lydhistoriske træk samt basale, grammatiske strukturer.

Nordisk-filologisk historik (fagelementkode HNSB10141E) 15 ECTS-point

History of Scandinavian philology

Indholdsbeskrivelse: Modulet består af en beskrivelse af de nordiske sprog med særlig vægt på sproghistorie. Det sproglige signalement omfatter også temaer som sprogforandring, sprogkontakt m.v., idet de studerendes særlige ønsker og behov i et vist omfang vil kunne tilgodeses. Desuden indeholder modulet videnskabshistorie med udgangspunkt i konkrete tolkningseksempler fra skiftende tider, fx tolkningsstrategi inden for rune- og navneforskning, synet på dialekterne, sagaernes mundtlighed m.m.

Undervisnings- og arbejdsformer: Undervisnings- og arbejdsformen vil være holdundervisning med aktiv inddragelse af de studerende. Dette vil ske via studenteroplæg, gruppearbejde, øvelser og opgavebesvarelser.

Faglige mål: Eksaminanden skal

- kunne redegøre for hovedpunkterne i udviklingen af dansk og de øvrige nordiske sprog indtil ca. 1800 samt andre sproglige aspekter, som undervisningen har haft fokus på, fx sprogkontakt, principper for sprogligt slægtskab, orddannelse, ordforråd, syntaks m.v.
- kunne redegøre for relevante dele af videnskabshistorien i forhold til de i undervisningen gennemgåede eksempler

Pensum: Til eksamen opgiver eksaminanden minimum 300 normalsider kildetekster, fordelt på forskellige kildetyper med en kronologisk spredning, der afspejler de i undervisningen berørte kildetyper og tidsperioder. Derudover opgiver eksaminanden mindst 300 normalsider sekundærlitteratur.

Prøveform: Bunden, mundtlig sagsfremstilling med forberedelse og hjælpemidler. Prøven består i en besvarelse af et spørgsmål, der er skriftligt formuleret af eksaminator og godkendt af censor. Spørgsmålet udleveres til eksaminanden ved forberedelsestidens begyndelse. Prøven har form som en mundtlig sagsfremstilling ved eksaminanden efterfulgt af diskussion mellem eksaminator og eksaminand, ledet af eksaminator.

Censur: Prøven er med intern censur.

Bedømmelsesform: Prøven bedømmes efter 7-trins-skalaen.

Omfang: 30 min. inkl. votering, og der gives 30 min. forberedelsestid.

Hjælpemidler: Eksaminanden kan medbringe alle hjælpemidler til forberedelsen.

Gruppeprøvebestemmelser: Prøven kan kun aflægges som individuel prøve

Godkendelse.

Godkendt af Studienævnet for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, København d. 5. september 2007.

Godkendt af Dekanen ved Det Humanistiske Fakultet d. 3. oktober 2007.

Justeret og godkendt af Studienævnet for Nordiske Studier og Sprogvidenskab d. 28. maj 2008.

Justeret og godkendt af Dekanen ved Det Humanistiske Fakultet d. 28. maj 2008.

Kirsten Refsing
Dekan

/Annette Moe
Studiechef

Justeret og godkendt af Studienævnet for Nordiske Studier og Sprogvidenskab d. 22. august 2012.

Justeret udgave godkendt af dekanen ved Det Humanistiske Fakultet d. 5. december 2012.

Studieordningen er justeret af Det Humanistiske Fakultet den 2. juli 2015.

Studieordningen er justeret af Det Humanistiske Fakultet den 5. marts 2018.